

Ustawa

z dnia 2021 r.

o zmianie ustawy o Służbie Więziennej

Art. 1. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1064, 1728) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 58 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wysługi lat uwzględnianej przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat funkcjonariuszy, zwanej dalej „wysługą lat”, zalicza się:

- 1) okresy służby w Służbie Więziennej;
- 2) okresy służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służbie Celnej i Służbie Celno-Skarbowej;
- 3) okresy traktowane jako równorzędne ze służbą w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służbie Celnej i Służbie Celno-Skarbowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020, poz. 723 , ...);
- 4) okresy zakońzonego zatrudnienia wykonywanego w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub na danym stanowisku;
- 5) okresy ukończonych przez funkcjonariusza studiów wyższych, w wymiarze nie dłuższym jednak od programowego czasu trwania jednolitych studiów magisterskich albo programowego czasu trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia;
- 6) inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają wliczeniu do okresu pracy lub służby, od którego zależą uprawnienia pracownicze lub wynikające ze stosunku służbowego.”.

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a-2c w brzmieniu:

„2a. Do wysługi lat nie zalicza się okresów służby i pracy, za które nie przysługiwało uposażenie zasadnicze, wynagrodzenie lub zasiłek na podstawie przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

2b. Przepisu ust. 2a nie stosuje się do okresów służby i pracy, za które nie przysługiwało uposażenie zasadnicze, wynagrodzenie lub zasiłek na podstawie przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w przypadku gdy funkcjonariusz, także przed podjęciem służby w Służbie Więziennej:

- 1) korzystał z urlopu udzielonego w celu sprawowania opieki nad małoletnim dzieckiem, przewidzianego w przepisach prawa pracy;
- 2) korzystał z urlopu bezpłatnego udzielonego w związku z wyjazdem za granicę wspólnie z małżonkiem przeniesionym tam w celu pełnienia służby albo pracy w przedstawicielstwie dyplomatycznym, stałym przedstawicielstwie przy Organizacji Narodów Zjednoczonych, misji dyplomatycznej, urzędzie konsularnym lub instytucie polskim;
- 3) prowadził indywidualne gospodarstwo rolne lub pracował w takim gospodarstwie na zasadach określonych w przepisach o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy.

2c. Do wysługi lat uwzględnianej przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat nie podlegają zaliczeniu okresy zawieszenia w czynnościach służbowych. Przepisu nie stosuje się w przypadku umorzenia postępowania karnego, chyba że zostało ono umorzone warunkowo, uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu lub uniewinnienia w postępowaniu dyscyplinarnym.”.

Art. 2. 1. Dodatek za wysługę lat w wysokości uwzględniającej okresy wymienione w art. 58 ust. 2 – 2b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ustala się z urzędu funkcjonariuszom pełniącym służbę w dniu wejścia w życie ustawy, na podstawie dokumentów zgromadzonych w ich aktach osobowych, w wysokości przysługującej w tym dniu. Ustalenie wysokości dodatku za wysługę lat oraz jego wypłata następuje w terminie do dwóch miesięcy od wejścia w życie ustawy, nie później jednak niż w dniu ustania stosunku służbowego.

2. Art. 58 ust. 2c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do postępowań w sprawie zawieszenia w czynnościach służbowych wszczętych po dniu wejścia ustawy w życie.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie

Uzasadnienie

Przewidziane w niniejszym projekcie zmiany ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, zwanej dalej „ustawą”, mają na celu określenie zasad ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego, uwzględniając rodzaje okresów służby, pracy i innych okresów podlegających zaliczeniu do wysługi.

Powyższa zmiana ma na celu realizację przepisów § 4 ust. 2 Porozumienia z dnia 19 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości a Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa.

W stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów wprowadzono zmianę w zakresie wliczania okresów służby lub pracy oraz innych okresów przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat. Przywrócono uprawnienia funkcjonariuszy Służby Więziennej, które przysługiwały funkcjonariuszom przed wejściem w życie ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2002 r. poz. 1761 z późn. zm.). Powyższa ustawa odstąpiła od dotychczasowej zasady wliczania do dodatku za wysługę lat wszystkich okresów służby, pracy i innych okresów podlegających zaliczeniu do wysługi na zasadach Kodeksu pracy, ograniczając tylko okresu służby w Służbie Więziennej, zasadniczej służby wojskowej lub zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższy sposób określenia okresów przy ustalaniu dodatku za wysługę lat, reguluje również aktualnie obowiązująca ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej. Tym samym od dnia 1 września 1996 r. przepisy obowiązujące w Służbie Więziennej określające sposób wliczania okresów przy ustalaniu dodatku z tytułu wysługi lat, jako jedyne, w stosunku do standardów w tym zakresie obowiązujących w pozostałych służbach mundurowych, w sposób rażąco niekorzystny kształtowały wysokość tego dodatku. Brak jednolitych i porównywalnych do innych służb mundurowych zasad określenia wysokości dodatku za wysługę stanowił przeszkodę w zatrudnieniu dla kandydatów do służby w Służbie Więziennej, powodował zmniejszenie atrakcyjności oferty zatrudnienia w charakterze funkcjonariusza, jak również stanowił często podstawę odchodzenia ze służby i przechodzenia do innych służb mundurowych. Brak jednolitych zasad wliczania okresów do dodatku za wysługę lat, stanowił również przeszkodę w pozyskiwaniu do Służby Więziennej wykwalifikowanych i doświadczonych funkcjonariuszy z innych służb. Proponowane przepisy zrównują i przywracają uprawnienia w tym zakresie, w sposób analogiczny, jak w pozostałych służbach mundurowych, a przyjęte okresy podlegające wliczeniu wzorowane są na przepisach obowiązujących w służbach mundurowych.

Zgodnie z tym przepisami przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat funkcjonariuszy uwzględnia się:

- 1) okresy służby w Służbie Więziennej;
- 2) okresy służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Policji,

Służbie Celnej i Służbie Celno-Skarbowej;

- 3) okresy traktowane jako równorzędne ze służbą w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służbie Celnej i Służbie Celno-Skarbowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020, poz. 723 ,);
- 4) okresy zakońzonego zatrudnienia wykonywanego w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub na danym stanowisku;
- 5) okresy ukończonych przez funkcjonariusza studiów wyższych, w wymiarze nie dłuższym jednak od programowego czasu trwania jednolitych studiów magisterskich albo programowego czasu trwania studiów pierwszego i drugiego stopnia;
- 6) inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają wliczeniu do okresu pracy lub służby, od którego zależą uprawnienia pracownicze lub wynikające ze stosunku służbowego

Do wysługi lat uwzględnianej przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat funkcjonariuszy, zalicza się okresy zakońzonego zatrudnienia wykonywanego w niepełnym wymiarze czasu pracy. Okresy zatrudnienia wykonywanego w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie art. 186⁷ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 poz. 1320,) traktuje się jak okresy zatrudnienia wykonywanego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Natomiast do wysługi lat nie zalicza się okresów służby i pracy, za które nie przysługiwało uposażenie, wynagrodzenie lub zasiłek na podstawie przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Powyższej zasady nie stosuje się do okresów służby i pracy, za które nie przysługiwało uposażenie, wynagrodzenie lub zasiłek na podstawie przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w przypadku gdy funkcjonariusz, także przed podjęciem służby w Służbie Więziennej:

- 1) korzystał z urlopu udzielonego w celu sprawowania opieki nad małoletnim dzieckiem, przewidzianego w przepisach prawa pracy;
- 2) korzystał z urlopu bezpłatnego udzielonego w związku z wyjazdem za granicę wspólnie z małżonkiem przeniesionym tam w celu pełnienia służby albo pracy w przedstawicielstwie dyplomatycznym, stałym przedstawicielstwie przy Organizacji Narodów Zjednoczonych, misji dyplomatycznej, urzędzie konsularnym lub instytucie polskim;
- 3) prowadził indywidualne gospodarstwo rolne lub pracował w takim gospodarstwie na zasadach określonych w przepisach o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy.

Powyższe propozycja zapisów wymagała zmiany brzmienia art. 58 ust. 2 ustawy oraz dodania ust. 2a i ust. 2b.

W ust. 2c uregulowano brak zaliczania do wysługi lat uwzględnianej przy ustalaniu wysokości dodatku za wysługę lat okresów zawieszenia w czynnościach służbowych. Jest to nowa regulacja, mająca na celu ograniczenia zaliczania okresu zawieszenia w czynnościach służbowych, de facto okresu nie pełnienia służby do dodatku za wysługę lat. Uregulowano przesłanki wyłączające to ograniczenie. Przepisu ust. 2c nie stosuje się w przypadku umorzenia postępowania karnego, chyba że zostało ono umorzone warunkowo, uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu lub uniewinnienia w postępowaniu dyscyplinarnym. Tożsame rozwiązanie obowiązuje w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

W art. 2 ust. 1 projektu ustawy określono przepis przejściowy, zgodnie z którym dodatek za wysługę lat w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ustala się z urzędu funkcjonariuszom pełniącym służbę w dniu wejścia w życie ustawy, na podstawie dokumentów zgromadzonych w jego aktach osobowych w wysokości przysługującej z dniem wejścia niniejszej ustawy w życie. Ustalenie wysokości dodatku za wysługę lat oraz jego wypłata następuje w terminie do dwóch miesięcy od wejścia w życie ustawy, nie później jednak niż w dniu ustania stosunku służbowego.

W art. 2 ust. 2 określono, że art. 58 ust. 2c stosuje się do postępowań w sprawie zawieszenia w czynnościach służbowych wszczętych po dniu wejścia ustawy w życie. Ma to gwarantować funkcjonariuszom pewność ich sytuacji prawnej.

Przedmiotowa zmiana ustawy nie wymaga zmiany przepisu wykonawczego wydanego na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy o Służbie Więziennej.